

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Clemens Kraft AS
Fridtjof Nansens plass 6
0106 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/477-

29. november 2018

Sandåa kraftverk i Halså kommune i Møre og Romsdal - klagesak

Clemens Kraft AS klager den 10.01.2018 på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag av 14.12.2017 på søknad om konsesjon til Sandåa kraftverk.

NVE har vurdert klagen uten å finne grunnlag for å gjøre om sitt vedtak, og har oversendt saken til departementet i brev av 07.03.2018.

1. Bakgrunn

Nordkraft AS søkte 19.12.2016 om tillatelse til bygging av Sandåa kraftverk. Clemens Kraft AS har senere overtatt prosjektet fra Nordkraft AS.

Sandåa kraftverk vil utnytte et fall på 205 m i Sandåa fra inntaket på kote 270 til kraftstasjonen på kote 65. Kraftverket vil ha en installert effekt på 5,2 MW og gi en årlig produksjon på om lag 14,4 GWh. Kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 250 % av middelvannføringen på 1,2 m³/s. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 200 l/s i perioden 1. juni til 31. august og 100 l/s resten av året.

Halså kommune har ikke uttalt seg i saken. Kommunen er for øvrig eneste berørte grunn- og fallrettseier i prosjektet. **Fylkesmannen i Møre og Romsdal** har fremmet innsigelse til prosjektet, og legger vekt på hensynet til naturmangfoldet. **Møre og Romsdal fylkeskommune** ber om at det tas hensyn til ev. funn av kulturminner, men har ellers ingen merknader til prosjektet. **Direktoratet for mineralforvaltning** har ingen kommentar til prosjektet. **Mattilsynet** har ikke noen merknader til utbyggingsplanene. **Statens vegvesen** har ingen merknader til prosjektet. **Istad Nett AS** uttaler seg om nettkapasiteten i regionen. **Naturvernforbundet** går imot en utbygging av Sandåa kraftverk.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Steinar Pettersen
22 24 61 39

2. NVEs vedtak

NVE oppsummerer sin vurdering av saken som følger i "KSK-notat 113/2017 Bakgrunn for vedtak Sandåa kraftverk":

"Sandåa kraftverk vil gi 14,4 GWh i et gjennomsnittsår og NVE vurderer kostnadene ved tiltaket som gjennomsnittlig i forhold til andre vind- og småkraftverk som har endelig konsesjon.

I Sandåa er det registrert naturtypene bekkekløft og fossesprøytzone, og i vedtaket har NVE lagt særlig vekt på de negative effektene en utbygging vil ha på fossesprøytsonen ved Strytfossen, som har innslag av både fosseeng og fosseberg. Etter NVEs vurdering er det nedre partiet av utbyggingsstrekningen bratt og krevende anleggsteknisk. Etablering av kraftstasjon, rørgate og adkomstvei vil føre til store terrenginngrep. NVE mener muligheten for å avbøte virkningene av landskapsinngrepet i denne saken er begrenset, og at inngrepene vil bli svært synlige, også i et varig perspektiv. NVE legger stor vekt på irreversible terrenginngrep og hvilke konsekvensene dette har for landskapet. Videre mener NVE at en utbygging vil ha negative konsekvenser for Strytfossen som landskapselement og friluftslivet/brukerinteressene i området, og har lagt vekt på dette i avgjørelsen."

3. Klagen

NVE har oppsummert klagen fra Clemens Kraft AS som følger:

- *"Klager understreker at Sandåa inkludert Strytfossen ikke er registrert i nasjonale bekkekløft eller fossesprøytregistreringer, i motsetning til en rekke andre konsesjonsgitt småkraftprosjekter i Møre og Romsdal. Videre påpeker de at Strytfossen heller ikke er registrert i Miljødirektoratets naturbase.*
- *Det er ikke registrert sjeldne eller rødlistearter i de aktuelle fossesprøytsonene, og klager understreker dette i sin klage.*
- *Klager mener at avbøtende tiltak som minstevannføring (200 l/s i juni, juli og august) vil bidra til å opprettholde biologisk mangfold i fossesprøytsoner.*
- *Klager skriver at de oppfatter det som en forskjellsbehandling at det er gitt konsesjoner innenfor andre registrerte fossesprøytsoner i Møre og Romsdal, og ber om at dette vektlegges i klagebehandlingen.*
- *Det er lagt vekt på Strytfossen som landskapselement og friluftsliv/ bruker-interesser i avslagsbegrunnelsen. Klager minner om at det ikke var lokal motstand til prosjektet, og at det ikke er kommet inn høringsuttalelse fra turlag, friluftslivs-organisasjoner eller privatpersoner rettet mot dette.*
- *I NVEs vedtak er det lagt vekt på negative effekter av terrenginngrep i nedre del av tiltaksområdet, som er i et bratt og krevende terreng. Klager skriver at de har erfaring med å finne løsninger i lignende prosjekter, og at de vil finne gode løsninger på utfordringene i nedre del av utbyggingsområdet."*

4. Departementets merknader

Tillatelse til Sandåa kraftverk kan gis om "*fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser*", jf. vannressursloven § 25 første ledd. Departementet vil drøfte de merknadene fra klager som er nødvendig for å grunnngi avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til forhold som ikke er tatt opp av klager.

Samfunnsnytte og prissatte konsekvenser

Den viktigste samfunnsnyttien med Sandåa kraftverk vil være produksjon av ny fornybar kraft. Kraftverket vil produsere om lag 14,4 GWh/år, med om lag 10,8 GWh/år vinterkraft.

Utbyggingskostnadene er oppgitt til 66,6 mill. kr. Dette gir en spesifikk utbyggingspris på 4,6 kr/kWh. Justert til prisenivå per 2017, vil estimert byggekostnad være 73,7 mill. kr. som gir en spesifikk utbyggingskostnad på 5,12 kr/kWh.

Departementet har gjort en beregning av nåverdien av prosjektet basert på oppgitte investeringskostnader, antatte driftskostnader, forventet produksjon og elsertifikatpris, samt et utfallsrom for kraftprisen, slik det er modellert av NVE i oktober 2018 frem mot 2030 (høy/lav/basis). Gitt forutsetningene for investerings- og driftskostnader gir prosjektet positiv nåverdi om man legger NVEs basis- og høyprisbane til grunn.

Nåverdien av prosjektet inngår i departementets vurdering av prosjektets samlede fordeler og ulemper. Departementet understreker at de samlede virkningene av tiltaket ikke er begrenset til de som kan prissettes. Tiltaket vil også ha virkninger på blant annet naturmiljø, landskap og friluftsliv. I klagebehandlingen vurderer departementet miljøvirkningene av tiltaket, og tar stilling til om tiltaket samlet sett kan vurderes som samfunnsøkonomisk lønnsomt, gitt usikkerheten i de prissatte virkningene.

Naturmangfold

I influensområdet til Sandåa kraftverk er det kartlagt 3 forekomster av viktige naturtyper. Mellom kote 230 og kote 20 renner Sandåa gjennom naturtypen *bekkekløft og bergvegg*. Denne er vurdert som regionalt viktig (B-verdi). Innenfor denne naturtypen er det beskrevet to forekomster av fossesprøytoner, begge av B-verdi. Det er ikke registrert rødlistede arter.

NVE har i sitt avslag til Sandåa kraftverk lagt noe vekt på de negative konsekvensene som en utbygging vil få for bekkekløfta og fossesprøytonene, og mener at dette er en viktig del av den samlede vurderingen av prosjektet. Departementet slutter seg til denne vurderingen.

Landskap, friluftsliv, brukerinteresser og terrengforhold

Området i tilknytning til Sandåa kraftverk er i noen grad tilrettelagt for friluftsliv, og særlig gjelder dette Strytfossen og stien opp til denne. I tillegg er det etablert en friluftscene i et rekreasjonsområde ved Storfossen nedstrøms tiltaksområdet.

Fylkesmannen og Naturvernforbundet har i sine uttalelser pekt på at anleggsvei, kraftstasjon og den nedre del av rørtraseen vil innebære store terrenginngrep som vil være synlige på avstand. NVE skriver følgende i sitt vedtak:

"Etter NVEs vurdering er det nedre partiet av utbyggingsstrekningen bratt og krevende anleggsteknisk. Etablering av kraftstasjon og adkomstvei vil føre til store skjæringer i terrenget. Samtidig er det mest sannsynlig ustabile masser i skråningen, og NVE mener at bygging av adkomstvei og kraftstasjon med tilhørende sikringsarbeid vil medføre store terrenginngrep. NVE mener muligheten for å avbøte virkningene av landskapsinngrepet i denne saken er begrenset, og at inngrepene vil bli svært synlige, også i et varig perspektiv. NVE legger stor vekt på irreversible terrenginngrep og hvilke konsekvensene dette har for landskapet."

Departementet legger til grunn NVEs vurdering av hvordan Sandåa kraftverk vil påvirke landskap, friluftsliv og brukerinteresser, både som følge av terrenginngrep og at Strytfossen som landskapselement blir betydelig redusert.

Oppsummering

Sandåa kraftverk vil produsere 14,4 GWh/år i gjennomsnitt med en vinterkraftandel på 75 %. Utbyggingsprisen er beregnet til 5,12 kr/kWh (kostnader 2017).

Departementet slutter seg til NVEs vurdering om at Sandåa kraftverk vil ha ulemper for en bekkekløft, to fossesprøytsoner, landskap, friluftsliv og brukerinteresser. Etter departementets vurdering vil ulempene ikke kunne forsvares sett opp mot tilgangen på ny, uregulert energiproduksjon til en relativt høy kostnad.

Etter en samlet vurdering finner departementet at fordelene og nytten ved Sandåa kraftverk er mindre enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for å gi tillatelse er dermed ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

5. Departementets vedtak

Klagen fra Clemens Kraft AS tas ikke til følge. NVEs vedtak av 14.12.2017 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Halsa kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat